

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**«ЯК ОРГАНІЗУВАТИ ТА РЕАЛІЗУВАТИ
РЕГІОНАЛЬНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОЕКТ
НА ПРИКЛАДІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ КЗ СОШПО
“ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ТА ПАРТНЕРСТВО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В
УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ”»,**

АВТОРИ ЛУЦЕНКО С.М., НІКОЛАЄНКО С.П.

Суми – 2018

ВСТУП

Вступ

1. Документація проекту:
  - 1.1. Заявка на реалізацію інноваційного проекту
  - 1.2. Програма реалізації інноваційного проекту
  - 1.3. Витяг з Протоколу засідання експертної комісії
  - 1.4. Наказ Департаменту освіти та науки
2. Навчально – тематичний план курсів підвищення кваліфікації педагогів «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи»
3. Регіональний інноваційний проект «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи» розпочато
4. Перші кроки регіонального інноваційного проекту «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи» в рамках Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства «Демократична школа»
5. Фотогалерія реалізації інноваційного проекту
6. Буклет стартової конференції Регіонального інноваційного проекту «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи»

Список використаних джерел

Вступ

Демократія — це не лише свобода, але й здатність людини свідомо користуватися нею. У учнів вона з'явиться тоді, коли вчитель скаже: "Діти, кожному з вас я пропоную виконати одну з таких навчальних задач", — а відтак, уточнивши завдання, додасть: "А тепер почувайте себе людьми вільними".

Освіта сьогодні зупинилася перед порогом демократії й дуже несміливо переступає його. На всіх рівнях вона має широкі права, але з низки причин — суб'єктивних і об'єктивних — для її перебудови вони не використовуються. Отже, демократизація на ґрунті лібералізації є сьогодні ключовою проблемою освітніх реформ.

Метою систематичного використання сучасних компетентнісно-орієнтованих методик є сформування в учнів демократичних поглядів, цінностей та навичок в галузі освіти з прав людини та демократичного громадянства:

- ключові концепції, як: свобода, справедливість, рівність, людська гідність, важливість відсутності дискримінації в усіх її проявах;
- відповідальність за свої дії, прагнення особистого розвитку та соціальних змін, допитливість, об'єктивність та повага до відмінностей, почуття людської гідності, самоповаги та поваги до інших незалежно від соціальних, культурних, мовних або релігійних відмінностей, почуття справедливості, бажання працювати на користь ідеалів фундаментальних прав людини;
- навички активного слухання інших точок зору, захищати особисті права та права інших людей, критичне мислення, вміння співпрацювати і позитивно вирішувати конфлікти, вміння приймати участь та організовувати соціальні групи, вміння розпізнавати порушення прав людини, сприяти та захищати права людини.

Даний інноваційний проект є експериментальним та його реалізація знаходиться зараз на стадії апробації у закладах освіти Сумської області.

Розробка складається з загальної характеристики проекту, основних документів щодо його реалізації, фото звіту ходу проекту та може бути взята за основу закладами освіти для оформлення та реалізації власних Регіональних інноваційних проектів з проблем запровадження освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини (ОДГ/ОПЛ) в умовах розбудови нової української школи.

Соціальне проектування розглядається як конструювання соціальної дійсності та реалізується за чітко визначеним алгоритмом й має певні складові елементи. В методичних рекомендаціях пропонується алгоритм

діяльності інституцій післядипломної освіти щодо організації та реалізації інноваційних соціально значимих проектів на рівні регіону.

Основними елементами такої проектної діяльності, її найважливішими теоретичними категоріями є конструювання, система, об'єкт, суб'єкт проектування, методи соціального проектування, умови проектування, механізми соціального проектування, які відображаються у документації проекту. В результаті соціально значимий проект являє собою такий різновид програми, де відображені не тільки актуальні орієнтири, загальні завдання, а й уточнені терміни досягнення конкретних завдань, скоординовані зусилля всіх учасників проекту (заклад освіти – адміністрація, учнівське самоврядування, громада) на основі глибокого вивчення початкового рівня розвитку закладу освіти і використання соціальних нормативів. Інформаційний аспект в проектуванні займає особливе місце – це сукупність знань, інформації, даних і повідомлень, які формуються і відтворюються в суспільстві і використовуються індивідами, групами, організаціями, класами, різними соціальними інституціями для регулювання соціальної взаємодії, суспільних відносин між людиною, суспільством і державою.

Поетапно процес соціального проектування може бути представлений в матриці проекту (на прикладі Регіонального інноваційного проекту КЗ СОІППО «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи»):

***Матриця організації Регіонального інноваційного проекту
соціально – громадського спрямування:***

Етапи Проекту	Зміст етапу
<i>I. Інформаційна фаза Проекту</i>	
	<i>Поширення інформації про Проект у друкованих та електронних засобах масової інформації Створення інформаційної бази даних про заклади освіти – перспективні учасники Проекту</i>
<i>II. Практична фаза Проекту</i>	
1. Підготовчо-організаційний етап річного циклу	<i>Визначення навчальних закладів – учасників річного циклу Проекту Підготовка документації Проекту Презентація Проекту у закладах освіти. Проведення тренінгових сесій. Здійснення командоутворення.</i>

2. Концептуальний етап річного циклу	<p><i>Надання практичної та консультативної адресної допомоги закладам освіти – учасникам Проекту щодо його реалізації</i></p> <p><i>Створення групи у мережевій спільноті Facebook та супровід закладів освіти у мережевій групі з проведенням консультування.</i></p> <p><i>Проведення тренінгових сесій відповідно до обраного школою напрямку.</i></p> <p><i>Узагальнення поточних результатів реалізації мети та завдань Проекту</i></p> <p><i>Організація та проведення навчання педагогів, залучених до Проекту відповідно до запитів закладів освіти – курси підвищення кваліфікації</i></p>
3. Узагальнюючий етап річного циклу	<p><i>Дослідження рівня досягнення результатів Проекту, корекція системи проектної діяльності за результатами дослідження.</i></p> <p><i>Підведення підсумків річного циклу Проекту в закладах освіти.</i></p> <p><i>Визначення та опис добрих практик реалізації Проекту в закладах освіти.</i></p>
III. Підсумкова фаза Проекту	<p><i>Організація та проведення фінальної конференції Проекту</i></p> <p><i>Оформлення та опис результатів реалізації Проекту у формі науково-методичних рекомендацій, науково-методичного посібника</i></p> <p><i>Інформування громадськості через ЗМІ про хід та результати Проекту</i></p>

ДОКУМЕНТАЦІЯ ПРОЕКТУ:

ЗАЯВКА НА РЕАЛІЗАЦІЮ РЕГІОНАЛЬНОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ «ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ТА ПАРТНЕРСТВО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

Розпочаті Міністерством освіти і науки України масштабні реформи загальної середньої освіти в нашій державі мають на меті, серед іншого, поступовий перехід на принципи демократичного навчання і врядування у закладах освіти, передбачені Концепцією «Нової української школи». Школа відіграє ключову роль у вихованні громадян, готових до життя у швидкозмінному, полікультурному демократичному суспільстві. Саме тут кожен отримує перший досвід суспільного життя, тож вкрай важливо, щоб цей досвід формував активну громадянську позицію. Становлення учнів як свідомих громадян вимагає партнерської взаємодії усіх зацікавлених сторін – як учнів, учителів, шкільної адміністрації, так і батьків, представників місцевої влади і громадянського суспільства – у різних сферах діяльності школи. Саме комплексне поєднання освітніх заходів, інноваційної діяльності, та практичного досвіду реальної демократії в школі – запорука виховання відповідальних громадян, які беруть активну участь у житті суспільства. А створення демократичного середовища для навчання і виховання дітей на основі цінностей демократії і прав людини – один з найбільших викликів сучасної школи.

Концепція нової української школи передбачає розвиток компетентностей для життя у суспільстві й державі й задля цього оновлення змісту освіти, поглиблення автономії школи та вчителя. Реалізації цих завдань сприяє Всеукраїнська програма освіти для демократичного громадянства «Демократична школа», націлена на підтримку реформ з децентралізації та демократизації освіти в Україні.

Регіональний інноваційний проект «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи» в рамках Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні «Демократична школа» (далі Проект), базуючись на вищевикладених засадах та ідеях, спрямований на їх підтримку й поширення на регіональному рівні.

Статус Проекту: регіональний

Тип Проекту: освітній

Вид Проекту: науково-педагогічний

Напрямок Проекту: практико-орієнтований

Об'єкт: підтримка децентралізації та реалізації концепції Нової української школи в закладах освіти регіону

Предмет: демократизація та партнерство закладів освіти Сумської області

Мета проекту:

Поглиблення культури демократії і прав людини та розвиток громадянських компетентностей у навчальних закладах шляхом підтримки демократизації та децентралізації шкільного врядування, пропагування державно-громадського партнерства й розвитку демократичного середовища, сприяння організації освітньої діяльності на основі цінностей демократії і прав людини та на засадах Концепції нової української школи.

Завдання Проекту:

- розвиток навчальних закладів, покращення якості їх діяльності, демократизація освітніх процесів через закорінення у школах систематичних демократичних практик, які ґрунтуються на повазі до прав людини;
- розвиток демократичного середовища і демократичного врядування в школах;
- включення елементів та підходів освіти з демократичного громадянства та прав людини у навчально-виховний процес;
- розвиток партнерської співпраці з місцевою громадою та органами влади;
- формування та підтримка регіональної мережі демократичних шкіл, налагодження співпраці і діалогу між учасниками Проекту.

Теоретико-методологічна основа Проекту базується на:

- основних положеннях системного підходу як науково-методологічного способу пізнання освітніх фактів та процесів;
- керівних принципах з освіти в галузі прав людини для систем шкільної освіти, розроблених на підставі чинних політичних та методичних документів ООН, ОБСЄ, Ради Європи у сфері людського виміру, а також на основі міжнародних договорів з прав людини (Загальна декларація прав людини (1948); Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1976); Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1976); Конвенція про права дитини (1989); Всесвітня програма освіти в галузі прав людини (2005); Декларація ООН щодо освіти та навчання у галузі прав людини (2011); Хартія Ради Європи про виховання демократичної громадянськості і освіти в галузі прав людини (2010) та інших);
- нормативно-правових актах України (Конституція України від 28.12.1996 р. (зі змінами та доповненнями 2016 р.), Закон України “Про освіту” від 05.09.2017 р., Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. (із змінами та доповненнями 2017 р.), Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993 р. (із змінами 2014 р.), Концепція нової української школи від 27.10.2016 (зі змінами та доповненнями 2017 р.), «Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» від 7.11.2000 р., Наказ МОН України «Про внесення змін до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» від 11.07.2017 р.)

База Проекту: заклади освіти Сумської області за списком, що додається та поновлюється щорічно

Методи роботи: теоретичні (інформаційно-операційні, аналітичні, методи прогнозування, моделювання, узагальнення, порівняння, зіставлення, індукції та дедукції) та практичні (діагностування, пошукові, корекційні, презентаційні методи, метод педагогічного проектування)

Науково-теоретичне та практичне значення: Проект сприяє поглибленню знань учасників про демократизацію та децентралізацію шкільного врядування, про розвиток безпечного середовища у школі на засадах цінностей прав людини та демократичної участі, про партнерську взаємодію між школою та громадою. Робота у Проекті дозволить учасникам набути практичного досвіду створення та розвитку демократичного середовища, вправлятися у демократичному врядуванні, набуваючи компетентностей, необхідних для життя у демократичному суспільстві, навичок діяльності в умовах децентралізації, автономії школи та вчителя. Результати реалізації Проекту та напрацьовані в ньому добрі практики стануть корисними як для розвитку шкіл – учасниць Проекту так і для успішного старту закладів освіти, які хочуть поглиблювати демократичну культуру й розширювати партнерство своїх шкіл самотужки.

Етапи Проекту та терміни його реалізації

Проект є довготривалим, систематичним. Проект має три фази, з яких практична фаза реалізується поетапно з річними циклами, що повторюються, кожен з них є завершеним та має визначений результат у вигляді добрих практик.

Проект реалізується з 2017 р. по 2020 р.:

I. Інформаційна фаза Проекту (2017)

II. Практична фаза Проекту (щорічно протягом трьох навчальних років: 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020):

1. Підготовчо-організаційний етап річного циклу (вересень-листопад)
2. Концептуальний етап річного циклу (жовтень-червень)
3. Узагальнюючий етап річного циклу (травень-червень)

III. Підсумкова фаза Проекту (2020)

Очікувані результати Проекту:

- реалізація принципів Нової української школи на засадах гуманітаризації, демократизації, децентралізації, педагогіки партнерства;
- мотивування адміністрації, колективу, учнів та батьків демократизувати процеси у школі за їхньої активної участі, запроваджувати та дотримуватись демократичних процедур на всіх рівнях (в учнівському самоврядуванні, у батьківському комітеті тощо), узгоджувати їх широким колом суб'єктів шкільного життя;
- інтегрування елементів освіти для демократичного громадянства і прав людини у навчальні плани і програми із різних предметів на різних рівнях освіти (дошкільному, початковому, середньому, загальному) шляхом наскрізного планування;

- реалізація навчально-виховних проєктів, спрямованих на формування та розвиток знань, навичок, ставлень та цінностей для демократичного громадянства і ключових компетентностей для життя у демократичному суспільстві;
- формування сталого рівноправного партнерства, реалізація спільних соціально-громадських проєктів /заходів /акцій, спільне використання потенціалу та ресурсів одне одного з метою формування громадянських компетентностей учнів;
- узагальнення, презентація, поширення добрих практик та історій успіху демократичних змін у навчальних закладах – учасниках Проєкту;
- створення та підтримка регіональної мережі демократичних шкіл, налагодження співпраці та діалогу між учасниками Проєкту.

Науково-методичний керівник: Ніколаєнко С.П., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти Сумського ОІПО, національний тренер Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні “Демократична школа”, м.т. +38066 4766158

Науково – методичний координатор: Луценко С.М., к.н.держ.упр., доцент, доцент кафедри професійної освіти та менеджменту Сумського ОІПО, учасник Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні “Демократична школа”, м.т. +38050 9230712

Організаційне, науково-методичне, кадрове, матеріально-технічне, фінансове забезпечення Проєкту здійснюється Департаментом освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, управліннями (відділами) освіти (освіти і науки, освіти, молоді та спорту) міських рад, міськвиконкомів, райдержадміністрацій, об’єднаних територіальних громад, закладами освіти – учасниками Проєкту на засадах демократичної взаємодії та партнерства. Для реалізації Проєкту можливе залучення різних джерел фінансування, що не суперечать чинному законодавству України.

**ПРОГРАМА
РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ
«ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ТА ПАРТНЕРСТВО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
В УМОВАХ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»**

№ з/п	Зміст та основні етапи виконання	Терміни	Очікувані результати
I. Інформаційна фаза Проекту			
1.	Створити інформаційну базу даних про навчальні заклади – перспективні учасники Проекту	2017р.	Створення інформаційної бази даних про навчальні заклади – перспективні учасники Проекту
2.	Поширити інформацію про Проект	2017р.	Поширення інформації про Проект у друкованих та електронних засобах масової інформації
3.	Організувати та провести стартову конференцію Проекту	2017р.	Організація та проведення стартової конференції Проекту
II. Практична фаза Проекту			
Підготовчо-організаційний етап річного циклу			
1.	Визначити навчальні заклади – учасники річного циклу Проекту	Вересень	Визначення навчальних закладів – учасників річного циклу Проекту
2.	Презентувати Проект у навчальних закладах. Провести тренінгову сесію про демократію та її суть. Здійснити командування. Опрацювати Інструмент демократичного розвитку школи	Жовтень	Презентація Програми у навчальних закладах. Проведення тренінгової сесії про демократію та її суть. Здійснення командування. Опрацювання Інструменту демократичного розвитку школи
3.	Сприяти у виборі сфери реалізації проекту в навчальному закладі. Тренінгова сесія з проектного менеджменту	Листопад	Обрання сфери реалізації проекту в навчальному закладі. Проведення тренінгової сесії з проектного менеджменту.
Концептуальний етап річного циклу			
1.	Надавати практичну та консультативну адресну допомогу закладам освіти – учасникам Проекту щодо його реалізації	Жовтень-червень	Надання практичної та консультативної адресної допомоги закладам освіти – учасникам Проекту щодо його реалізації
2.	Організувати курси підвищення кваліфікації для педагогічних колективів закладів освіти – учасників Регіонального інноваційного проекту	Протягом року	Проведення курсів підвищення кваліфікації для педагогічних колективів закладів освіти – учасників Регіонального інноваційного проекту на базі закладів освіти

3.	Супроводжувати реалізацію Проекту навчальними закладами у соціальних мережах	Жовтень-червень	Створення групи у мережевій спільноті Facebook та супровід навчальних закладів у групі на ФБ з проведенням консультування. https://goo.gl/iU2eXw (закрита група у мережі Фейсбук «Демократизація та партнерство закладу освіти»)
4.	Провести тренінгову сесію відповідно до обраного школою напрямку	Січень-лютий	Проведення тренінгової сесії відповідно до обраного школою напрямку.
5.	Узагальнити поточні результати реалізації мети та завдань Проекту	Березень	Узагальнення поточних результатів реалізації мети та завдань Проекту
6.	Організувати та провести навчання педагогів, залучених до Проекту відповідно до запитів закладів освіти	Згідно з графіком ПК	Організація та проведення навчання педагогів, залучених до Проекту відповідно до запитів закладів освіти
Узагальнюючий етап річного циклу			
1.	Дослідити рівень досягнення результатів Проекту, скорегувати систему проектної діяльності за результатами дослідження. Підвести підсумки Проекту в навчальних закладах. Робота з інструментом демократичного розвитку школи.	Квітень	Дослідження рівня досягнення результатів Проекту, корекція системи проектної діяльності за результатами дослідження. Підведення підсумків Проекту в навчальних закладах. Робота з інструментом демократичного розвитку школи.
2.	Визначити та описати добрі практики реалізації Проекту в закладах освіти. Підготовка збірки добрих практик.	Травень	Визначення та опис добрих практик реалізації Проекту в закладах освіти. Створення збірки добрих практик.
3.	Організувати та провести підсумкову конференцію річного циклу Проекту	Червень	Організація та проведення підсумкової конференції річного циклу Проекту
III. Підсумкова фаза Проекту			
1.	Організувати та провести фінальну конференцію Проекту	2020р.	Організація та проведення фінальної конференції Проекту
2.	Оформити та описати результати реалізації Проекту у формі науково-методичних рекомендацій або науково-методичного посібника	2020р.	Оформлення та опис результатів реалізації Проекту у формі науково-методичних рекомендацій або науково-методичного посібника
3.	Поінформувати громадськість про хід та результати Проекту з метою поширення ідей і практик демократизації та партнерства закладів освіти	2020р.	Інформування громадськості через ЗМІ про хід та результати Проекту

**ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ
ЗАСІДАННЯ ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ КЗ СОППО**

від 18.10.2017

Слухали: заявку на реалізацію Регіонального інноваційного проекту «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи» (науково - методичний керівник - Ніколаєнко С.П., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти Сумського ОППО, національний тренер Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні “Демократична школа”, науково – методичний координатор - Луценко С.М., кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри професійної освіти та менеджменту Сумського ОППО, учасник другого циклу Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні “Демократична школа”).

Ухвалили: Рекомендувати Департаменту освіти та науки Сумської облдержадміністрації затвердити Заявку на реалізацію Регіонального інноваційного проекту «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах Нової української школи», Програму Регіонального інноваційного проекту «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах Нової української школи» (відповідно до Наказу МОН України «Про внесення змін до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності», від 11 липня 2017р. №994, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 вересня 2017 за № 1171/31039).

Голова комісії

ПІБ

Секретар комісії

ПІБ

НАКАЗ

ОРГАНУ ВЛАДИ (ДЕПАРТАМЕНТУ ОСВІТИ ТА НАУКИ)

Про проведення Регіонального
інноваційного проекту
«Демократизація та партнерство
навчального закладу в умовах
нової української школи»

Відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.11.2000 № 522, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.12.2000 за № 946/5167 (у новій редакції наказу Міністерства освіти, науки та спорту України 18 грудня 2012 р. за № 2111/22423), Концепції нової української школи, ухваленій рішенням колегії Міністерства освіти і науки України 27 жовтня 2016 р., Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні «Демократична школа» (Норвегія, Центр ім. Вергеланда) з метою формування компетентнісного підходу до навчально-виховного процесу та виховання громадянина України

НАКАЗУЮ:

1. Організувати реалізацію Регіонального інноваційного проекту «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи» в рамках Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні «Демократична школа» на базі загальноосвітніх навчальних закладів Сумської області (програма Проекту та список навчальних закладів додаються).
2. Комунальному закладу Сумський обласний інституту післядипломної педагогічної освіти (ПІБ): призначити науково-методичного керівника і науково-методичного координатора Проекту та забезпечити науково-методичний супровід реалізації Проекту.
3. Начальникам управління (відділів) освіти забезпечити реалізацію Проекту у навчальних закладах згідно зі списком (Додаток 2)
4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор Департаменту

ПІБ

ПІБ

головний спеціаліст-юрисконсульт

ПІБ виконавця

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
підвищення кваліфікації з курсу
«Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової
української школи»

для педагогічних колективів шкіл - учасниць Регіонального
інноваційного проекту

«Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової
української школи»

Форма навчання: очна (курси за вибором)

Пояснювальна записка

На виконання статті 15 Закону України «Про освіту», відповідно до наказу МОН України від 15.01.2018 №36 «Про затвердження Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів післядипломної освіти», з метою впровадження Концептуальних засад реформування середньої освіти «Нова українська школа» та реалізації засад громадянської відповідальності та демократизації освіти розроблено даний навчально-тематичний план курсів за вибором для педагогічних колективів шкіл – учасників Регіонального інноваційного проекту.

Цей навчальний курс покликаний підтримати заклади освіти області, що беруть участь у Регіональному інноваційному проекті «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи», на шляху до демократичних змін у трьох сферах:

- Впровадження освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини (ОДГ/ОПЛ) у навчально-виховний процес.
- Демократичне середовище та демократичне врядування.
- Партнерство школи з громадою.

Програма курсу розрахована на керівників закладів освіти, учителів усіх предметів, долучених до участі у Проекті, та спирається на новаторства, викладені в концепції «Нова українська школа» і Законі України «Про освіту» (2017), посилюючи інституційну спроможність шкіл в умовах децентралізації, збільшення автономії закладу освіти й учителя, сприяючи демократизації освітнього середовища та розвитку наскрізної громадянської компетентності.

Метою освітньої програми є підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності педагогів загальної середньої освіти, підготовка:

– **кваліфікованого працівника:** особистість, що набуває освітніх та професійних компетентностей відповідно до власних інтересів, запитів роботодавців, потреб економіки, конкурентоздатна та мобільна на ринку праці особа; формування новітніх підходів до організації діяльності загальноосвітнього навчального закладу на засадах критичного мислення та конкурентно-орієнтованих підходів; розвиток навичок компетентно-орієнтованої освіти;

– **цілісної особистості:** всебічно розвинена особистість, здатна до вибору власної освітньої траєкторії, побудови професійної та особистої кар'єри, навчання упродовж життя, започаткування власного бізнесу; визначення нових стандартів освіти та результатів навчання;

– **відповідального громадянина**: особистість з морально-етичними принципами, здатна приймати виважені рішення, ініціативна, соціалізована, комунікативна, толерантна, патріот з активною позицією; підготовка педагогів та керівників навчального закладу до педагогіки партнерства.

Завдання освітньої програми полягає в забезпеченні індивідуально-особистісного та професійно-діяльнісного самовдосконалення слухачів на основі активізації їхньої базової освіти, набутого професійного та життєвого досвіду відповідно до індивідуально-особистих інтересів, соціальних запитів держави щодо ефективного виконання посадово-функціональних обов'язків.

Профілі базових компетентностей педагогічних працівників та керівних кадрів містять основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування повної загальної середньої освіти:

– **професійно-педагогічна компетентність** – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню школярів, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів повної загальної середньої освіти;

– **соціально-громадянська компетентність** – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних (у тому числі екологічних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні, усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв'язання, навички ефективної та конструктивної участі в цивілізаційному суспільному розвитку, здатність до ефективної командної роботи, вміння попереджувати та розв'язувати конфлікти, досягаючи компромісів;

– **загальнокультурна компетентність** – здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших;

– **мовно-комунікативна компетентність** – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркування та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій);

– **психологічно-фасилітативна компетентність** – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я особистості, здатність сприяти творчому становленню школярів та їхній індивідуалізації;

– **підприємницька компетентність** – уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави;

– **інформаційно-цифрова компетентність** – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

Навчальний курс має такі **завдання**:

- сформулювати розуміння того, що таке демократична школа на основі Хартії Ради Європи з освіти для демократичного громадянства і прав людини (ОДГ/ОПЛ) та підходів Європейського центру ім. Вергеланда;
- ознайомити учасників з цінностями та компетентнісними підходами у

- демократичній школі;
- продемонструвати сучасні методики та інструменти інтерактивного навчання й спілкування, що дають можливість формувати активних, компетентних, відповідальних громадян, здатних до інновацій та участі у житті громади;
- закласти розуміння постійного розвитку школи на основі періодичного аналізу шкільного середовища, який ґрунтувався б на демократичних засадах та процедурах.

Базовими документами для розробки навчального плану підвищення кваліфікації є Закон України «Про Освіту», наказ МОН України від 15.01.2018 №36 «Про затвердження Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів післядипломної освіти».

Освітня програма передбачає очну форму навчання.

План є необхідною умовою досягнення мети очного навчання та визначає перелік тем і обсяг навчального матеріалу.

Навчальні плани сформовано за модульною структурою. Зміст підвищення кваліфікації (навчальний матеріал) розбивається на навчальні модулі, як логічно завершені одиниці навчальної інформації. Планом передбачено послідовність вивчення модулів. Підвищення кваліфікації слухачів відбувається відповідно до плану-графіка, що містить два компоненти: очний та самостійна робота слухача.

Очний компонент відбувається на базі закладу освіти і триває три навчальні дні – 24 години.

Самостійна робота слухача триває 1 день і складає 6 годин.

Загальна кількість становить 30 годин (1 кредит ECTS).

Основним змістом навчального процесу є:

- очний компонент: настановне заняття, тренінги, інтерактивні групові заняття, ділові та стимуляційні ігри. .
- самостійна робота слухачів: підготовка підсумкового представлення результатів роботи (публікації, презентації), виконання індивідуального завдання тощо.

Очікувані результати навчання охоплюють:

Знання і розуміння ієрархії компетентностей, сутність кожної ключової компетентності згідно концепції «Нова українська школа»; потенціал предметів у формуванні ключових компетентностей; форми, методи і технології спрямовані на формування ключових компетентностей учнів; особливостей процесів викладання і навчання школярів; основних механізмів функціонування і реалізації компетентнісної парадигми навчання; способів реалізації інтеграційного підходу в навчанні школярів.

Розвинені вміння та навички – організовувати педагогічну та управлінську діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проектування, оцінювання тощо); конструювати та реалізувати сучасні уроки із використанням новітніх форм, методів, технологій, що спрямовані на розвиток ключових компетентностей учнів.

Цінності, ставлення – дитиноцентризм, цінність особистості; готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток; відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів; просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування толерантної спільноти, полікультурність); рефлексія власної професійної практики.

Навчальний курс розроблений на основі загальнопедагогічного підходу до освіти з демократичного громадянства і прав людини, що пропагується Європейським центром ім. Вергеланда (Осло, Норвегія) і Радою Європи.

Для навчання використовуватимуться посібники та матеріали Ради Європи у сфері освіти для демократичного громадянства і прав людини, а також матеріали, розроблені у рамках Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства «Демократична школа».

**Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації
з курсу «Демократизація та партнерство навчального закладів умовах нової української школи»
для педагогічних колективів шкіл – учасниць Регіонального інноваційного проекту**

Форма навчання: очна (курси за вибором)

№ з/п	Назва та зміст навчальних модулів (дисциплін)	Усього годин	Кількість годин за видами навчальних занять									
			Аудиторні(практичні) заняття								Самостійна робота	
			Загальна кількість годин	Настановні заняття, традиційні, практичні заняття	Ділові ігри	Тренінги	Круглі столи	Конференції з обміну досвідом роботи	Edu workshop	Internet-семінари	Загальна кількість годин	Самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I	Фаховий модуль											
1.1	Інваріантна складова	26	20		4	10			6		6	
1.1.1.	Демократія. Демократія у шкільному житті. Наскрізна лінія громадянської відповідальності	2	2			2						
1.1.2	ОДГ/ОПЛ в українському контексті та в українській освіті	4	4			4						

1.1.3	Модель компетентностей для демократичної культури (КДК) /громадянські компетентності	4	4		4							
1.1.4	Інструмент розвитку демократичного середовища	4	4			4						
1.1.5	Співпраця школи і громади	2	2						2			
1.1.6	Матеріали Ради Європи для формування громадянської компетентності	4	4						4			
1.1.7	Моделювання демократичного освітнього середовища закладу освіти	6									6	6
	Разом:	26	20		4	10			6		6	
II	Організаційно-підсумковий модуль											
2.1	Настановне заняття	2	2	2								
2.2	Підсумкове представлення результатів роботи	2	2		2							
	Разом:	4	4									
	Усього:	30	24	2	6	10			6		6	6

РЕГІОНАЛЬНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОЕКТ «ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ТА ПАРТНЕРСТВО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ» РОЗПОЧАТО

Відповідно до наказу № 600-ОД від 23.10.2017 департаменту освіти і науки Сумської ОДА та наказу №138-ОД від 03.11.2017 КЗ Сумський ОІППО 2017 р. розпочинається реалізація Регіонального інноваційного проекту "Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи" в рамках Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні «Демократична школа».

Школа відіграє ключову роль у вихованні громадян, готових до життя у швидкозмінному, полікультурному демократичному суспільстві і до конструктивної взаємодії з іншими. Адже саме в школі кожен отримує перший досвід суспільного життя, тож вкрай важливо, щоб цей досвід формував активну громадянську позицію.

Зростання дискримінації і нетерпимості в суспільстві, збільшення випадків порушення прав людини, спад громадянської активності свідчать про кризу демократії в Європі та в Україні зокрема. Ці виклики актуалізують необхідність вивчати та щоденно практикувати демократичні принципи і повагу до універсальних прав людини, починаючи зі шкільної лави.

Демократичним відносинам та повазі до прав людини складно навчити лише через вивчення основ державної політики, економіки та права. Щоб демократичні засади працювали у суспільстві, у школі також важливо розвивати практичні навички співпраці, демократичної участі, критичного мислення. Крім того, важливо пропагувати й відповідні норми поведінки, демократичний стиль життя, демократичну культуру. Відомо, що демократія – це процес, а не ціль. Це дорога, якою навчальні заклади, що вирішили брати участь у Проекті, крокуватимуть свідомо та поступово, крок за кроком.

21 листопада 2017 р. в актовій залі Сумського ОІППО відбулася стартова конференція Регіонального інноваційного проекту «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи», започаткована науково-методичним керівником Ніколаєнко С.П., старшим викладачем кафедри соціально-гуманітарної освіти Сумського ОІППО, національним тренером Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні «Демократична школа» та науково-методичним координатором Луценко С.М., к.н.держ.упр., доцентом, доцентом кафедри професійної освіти та менеджменту Сумського ОІППО, учасником другого циклу Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні «Демократична школа».

Регіональний інноваційний проект – перший крок по забезпеченню поглиблення культури демократії і прав людини та розвиток громадянських компетентностей учнів у закладах освіти Сумщини шляхом підтримки демократизації та децентралізації шкільного врядування, пропагування державно-громадського партнерства і розвитку демократичного середовища,

сприяння організації навчально-виховної роботи на принципах Хартії Ради Європи з освіти для демократичного громадянства і прав людини.

У роботі стартової конференції активну участь взяли 15 закладів освіти Сумської області, серед них – і школи міста Суми і школи об'єднаних територіальних громад. Становлення дітей та молоді як свідомих громадян вимагає партнерської взаємодії усіх зацікавлених сторін – як учнів, учителів, шкільної адміністрації, так і батьків, представників місцевої влади і громадянського суспільства. Отже, всі вони запрошені до реалізації Проекту, а їх представники у складі шкільних команд були присутні на стартовій конференції. Надалі до Проекту можуть долучитися заклади освіти, органи державної влади, молодіжні організації та інші стейкхолдери.

З вітальним словом від адміністрації СОІППО виступив проректор з наукової роботи Сумського ОІППО, кандидат педагогічних наук, відмінник народної освіти України Грицай Сергій Михайлович.

З натхненням привітали учасників конференції та поділились своїм досвідом демократичних перетворень гості з чотирьох навчальних закладів області, які працюють у Всеукраїнській програмі освіти для демократичного громадянства в Україні «Демократична школа»: з Конотопської гімназії, Глухівської ЗОШ І-ІІІ ст. №2, Сумської ЗОШ І-ІІІ ст. № 27 та Сумської приватної гімназії «Просперітас».

Учасники Регіонального інноваційного проекту отримали необхідну інформацію про особливості діяльності у ньому, познайомилися з програмою його реалізації та взяли участь у нетворкінг- тренінговій сесії на згуртування та командну роботу.

Підсумки конференції продемонстрували готовність всіх учасників до плідної та конструктивної роботи у Проекті та здійснення демократичних змін у своїх закладах освіти та в громаді.

Джерело:

<http://www.soippo.edu.ua/index.php/home/2470-egionalnij-innovatsijnij-proekt-demokratizatsiya-ta-partnerstvo-navchalnogo-zakladu-v-umovakh-novoji-ukrajinskoji-shkoli-rozpochato>

23 ЛИСТОПАДА 2017

ПЕРШІ КРОКИ РЕГІОНАЛЬНОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ «ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ТА ПАРТНЕРСТВО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ» В РАМКАХ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТИ ДЛЯ ДЕМОКРАТИЧНОГО ГРОМАДЯНСТВА «ДЕМОКРАТИЧНА ШКОЛА»

Завершився підготовчо-організаційний етап реалізації першого циклу Регіонального інноваційного проекту «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи», в результаті якого школи-учасниці проаналізували ситуацію у своїх навчальних закладах, щоб обрати сферу своєї наступної проектної діяльності, та зробили висновки щодо напрямків необхідних і можливих змін.

Протягом листопада-грудня науково-методичний керівник Проекту Світлана Ніколаєнко та науково-методичний координатор Проекту Світлана Луценко відвідали з першими візитами всі 16 шкіл-учасниць, провели там тренінги з освіти для демократичного громадянства та прав людини.

Як показала практика, кожен навчальний заклад, долучений до Проекту, має власний імідж та особливості, але всі вони об'єднані схожими викликами, пов'язаними з процесами демократизації, як от: відсутність чіткого й глибокого розуміння основних її понять (демократія, права людини, гідність, свобода, відповідальність, обов'язок, участь); недостатнє включення тематики освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини у навчально-виховний процес; часто формальне існування органів учнівського, учительського, батьківського врядування; недостатня розробленість демократичних процедур і правил у школах; брак рівних та партнерських відносин школи з громадою, владними структурами; відсутність реальних можливостей участі дітей та молоді у вирішенні питань, що стосуються їхнього життя і діяльності, а звідси і відсутність активності та сформованих навичок нести відповідальність за власні дії.

На зустрічі у школах збирались представники адміністрації, вчителі, учні та члени батьківського комітету, зацікавлені у діагностуванні та розв'язанні окреслених проблем у своїх закладах. Вони знайомились з сутністю, основними ідеями й можливостями Проекту «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи». Учасників зустрічі особливо цікавило, які саме дії допомогли б зробити їхню школу більш сучасною та демократичною, безпечною й комфортною територією розвитку життєвих компетентностей, одним із центрів розвитку громади та які кроки можна зробити у напрямку бажаних змін для покращення ситуації, що, на їх думку, потребувала цього найбільше. Ще одним ключовим питанням зустрічей стало питання демократизації взаємовідносин і координована партнерська взаємодія у системі «учні – вчителі – батьки – адміністрація – громада». У вчителів інтерес викликала нагода познайомитись з посібниками Ради Європи з ОДГ/ОПЛ та сучасними методиками викладання цього матеріалу, оскільки це допомагає опанувати

європейські методичні та дидактичні підходи до освіти. Приємним бонусом для педагогів, долучених до участі у Проекті, буде сертифікат про підвищення кваліфікації з проблеми Проекту на 30 годин (1 кредит ECTS). Зустрічі, організовані у дружній і доброзичливій атмосфері, налаштували учасників на відкритість і чесність в оцінці демократичної ситуації в своїх навчальних закладах, продемонстрували їх здатність до рефлексії та критичного ставлення у визначенні потреб у змінах.

«Завдяки цьому тренінгу ми зрозуміли, що рухаємось у правильному напрямку на шляху демократизації школи, але попереду ще дуже багато роботи. Ми відчуваємо себе агентами змін, на яких лежить велика відповідальність за результат», – зазначив Володимир Щербина, директор Миколаївської спеціалізованої школи I-III ступенів Миколаївської селищної ради Білопільського району.

«Ця зустріч підштовхнула нас до висновку: лише налагодивши партнерські зв'язки з батьками, місцевою владою і громадою ми зможемо спільно зробити позитивні перетворення у нашій школі і громаді. Дякуємо за можливість взяти участь у дуже актуальному й корисному для нас Проекті», – наголосила Алла Хоменко, директор Грунської загальноосвітньої школи I-III ступенів імені Героя Радянського Союзу А.М.Діхтяренка Грунської сільської ради Охтирського району.

«Після першої зустрічі з тренерами на засіданні ради старшокласників школи ми розглянули різні ідеї щодо обрання проблеми для нашого проекту та провели голосування за кращу ідею. Наголосили, що в період створення Степанівської ОТГ актуальним є партнерство з громадою з метою навчання демократичного громадянства із залученням якомога ширшого кола активних осіб. За результатами голосування вирішили розпочати роботу над шкільним проектом «Від звичайної бібліотеки – до сучасного інформаційного центру» і вже оголосили серед учнівських колективів 5-11 класів конкурс проектів інтер'єру майбутнього інформаційного центру», – розповіла Вікторія Лисянська, лідер учнівського самоврядування Степанівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 Сумської районної ради.

Результати та висновки перших зустрічей активно використовуються з метою планування заходів з демократизації шкіл та подальшої оцінки досягнутих змін під час узагальнюючого етапу річного циклу Проекту. Бажаємо успіхів школам у досягненні окреслених цілей, а далі ми будемо забезпечувати супровід їхніх ініціатив.

Джерело:

<http://www.soippo.edu.ua/index.php/home/2526-pershi-kroki-regionalnogo-innovatsijnogo-proektu-demokratizatsiya-ta-partnerstvo-navchalnogo-zakladu-v-umovakh-novoji-ukrajinskoji-shkoli-v-ramkakh-vseukrajinskoji-programi-osviti-dlya-demokratichnogo-gromadyanstva-demokraticzna-shkola>

04 СІЧНЯ 2018

**ФОТОГАЛЕРЕЯ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ІННОВАЦІЙНОГО
ПРОЕКТУ «ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ТА ПАРТНЕРСТВО НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
ШКОЛИ»**

БУКЛЕТ СТАРТОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ «ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ТА ПАРТНЕРСТВО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

Очікувані результати Проекту:
реалізація принципів Нової української школи на засадах гуманітаризації, демократизації, децентралізації, педагогіки партнерства;
готовність адміністрації, педагогів, учнів та батьків демократизувати процеси у школі за їхньої активної участі, запроваджувати та дотримуватись демократичних процедур на всіх рівнях (в учнівському самоврядуванні, у батьківському комітеті тощо), узгодження їх шкільним колективом шкільного життя;
внесення принципів і положень Хартії Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини в основні документи закладів освіти та їх практична реалізація у житті школи й громади;
інтегрування елементів освіти для демократичного громадянства і прав людини у навчальні плани і програми з різних предметів на різних рівнях освіти (дошкільному, початковому, середньому, загальному) шкільної навчальної програми;
формування сталого рівноправного партнерства стейкхолдерів, реалізація спільних освітніх, соціально-громадських проєктів / заходів / акцій, спільне використання потенціалу та ресурсів одне одного з метою формування громадянських компетентностей учнів;
загальнення, презентація та популяризація добрих практик, історій успіху демократичних змін у закладах освіти – учасниках Проекту.

Науковий керівник Проекту: Ніколаєнко С.П., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти Сумського ОНПУ, національний тренер Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні "Демократична школа". М.Т.
+38066 4766158
laenkolana@gmail.com
E-mail: niko-

Науково-методичний координатор Проекту: Луценка С.М., в.м. держ. упр., доцент, доцент кафедри професійної освіти та менеджменту Сумського ОНПУ, учасник другого етапу Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні "Демократична школа". М.Т. +380509230712
E-mail: lutlana@ukr.net

Сумська обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки
КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

**Стартова конференція Регіонального інноваційного проекту
"Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи"
в рамках Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства в Україні
"Демократична школа"**

Програма

21 листопада 2017 р., м. Суми

**КЗ Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти**

Вул. Римського-Корсакова, 5
м. Суми, 40007

Тел./факс: (0542) 33-40-67
E-mail: sunny.oippo@gmail.com
<http://www.oippo.edu.ua/>

**Регіональний інноваційний проєкт
«Демократизація та партнерство
навчального закладу в умовах нової
української школи»
в рамках
Всеукраїнської програми освіти для
демократичного громадянства в Україні
"Демократична школа"**

Мета Проекту:
Поглиблення культури демократії і прав людини та розвиток громадянських компетентностей учнів у навчальних закладах шляхом підтримки демократизації та децентралізації шкільного врядування, пропагування державно-громадського партнерства і розвитку демократичного середовища, сприяння організації навчально-виховної роботи на принципах Хартії Ради Європи з освіти для демократичного громадянства і прав людини.

Закрита Група в FB для учасників Проекту:
"Демократизація та партнерство закладу освіти"
https://www.facebook.com/groups/127782801246666/?fref=ts&id=1511109697205016&notif_t=group_added_to_group

**Програма стартової конференції
Проекту
21 листопада 2017, вівторок**

Регістрація учасників конференції Вестибюль СОШПО	9.30—10.00
Урочисте відкриття конференції Актова зала СОШПО	10.00—10.30
Презентація Регіонального інноваційного проєкту «Демократизація та партнерство навчального закладу в умовах нової української школи»	10.30—11.00
Привітання від шкіл-учасниць Всеукраїнської програми освіти для демократичного громадянства «Демократична школа»	11.00—11.30
Обід. Кава-перерва Кафе "Медуниця"	11.30—12.00
Нетворкінг-сесія Тренінг для шкільних команд	12.00-13.00
Планування взаємодії шкільних команд з тренерами проєкту	13.00-13.30
Підсумки конференції Від'їзд учасників	13.30—14.00

Головні завдання Проекту:
демократизація освітніх процесів через закріплення у школах систематичних демократичних практик, які ґрунтуються на повазі до прав людини;
розвиток демократичного середовища і демократичного врядування в школах;
формування демократичної культури у школі та громаді;
включення елементів та підходів освіти з демократичного громадянства та прав людини у навчально-виховний процес;
розвиток партнерської співпраці школи з місцевою громадою та органами влади;
формування й розвиток демократичних громадянських компетентностей дітей та молоді;
створення та підтримка регіональної мережі демократичних шкіл, налагодження співпраці і діалогу між учасниками Проекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бекман Е. Демократичне врядування в школах [посібник] / Е. Бекман, Б. Траффорд; пер. з англ. та адапт. Л.І.Паращенко, англ. ред. укр. версії Н.Г.Протасова. – К.:НАДУ, 2009. – 100с.
2. Грабовський В.А. Державно-громадське управління загальною середньою освітою на районному рівні: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / В'ячеслав Альбертович Грабовський. – К., 2006. – 233 с.
3. Донець А., Мельникевич – Чорна М., Рафальська М., Сабор І., Чушак Х. Демократична школа. Практичний посібник. / Андрій Донець, Марта Мельникевич-Чорна, Мажена Рафальська, Ірина Сабор, Христина Чушак; за заг.ред. Олени Шинаровської. - Європейський центр імені Вергеланда, 2017.– 38с.- [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukr.theewc.org/ua>
4. Закон України "Про освіту" від 05.09.2017 № 2145-VIII. [Електронний ресурс].– Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Ухвалена рішенням колегії МОН України 27.10.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
6. Онаць О. М. Концептуальні засади організаційних механізмів і технологій громадсько-державного управління загальноосвітніми навчальними закладами : посібник / О. М. Онаць; за наук. ред. Л. М. Калініної. – К. : 2015. – 109 с.
7. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затверджене наказом МОН України від 07 листопада 2000 року № 522, зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 11.07.2017 № 994 "Про внесення змін до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності" [Електронний ресурс].– Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1171-17>
8. Рекомендація CM/Rec(2010)7 Комітету Міністрів для держав-членів щодо Хартії Ради Європи з освіти для демократичного громадянства й освіти з прав людини – 2017. [Електронний ресурс].– Режим доступу до ресурсу: <https://rm.coe.int/16806b93be>
9. Школа як осередок розвитку громади: досвід формування освітньої політики в контексті децентралізації та інших змін/ Під заг. ред. Софій Н. З., – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2016. – 181 с.